

DE VLAAMSE MINISTER VAN Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft : - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vaststelling van maatregelen om de ondersteuning van personen met een handicap te continueren in periodes van opflakking van COVID-19**

- Definitieve goedkeuring

De uitwerking van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 waarbij aangepaste ondersteunende en compenserende maatregelen in het kader van COVID-19 werden genomen wordt verlengd en lijst van overeenkomsten die PAB budgethouders kunnen afsluiten in het kader van de budgetoverschrijding wordt uitgebreid.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Op 18 december 2020 keurde de Vlaamse Regering (VR 2020 1812 DOC.1577/2 en VR 2020 1812 DOC.1577/1) een besluit waarbij een aantal ondersteunende en compenserende maatregelen in het kader van COVID-19 werden genomen die in de eerste plaats tot doel hadden om de continuering van de ondersteuning van personen met een handicap in tijden van een COVID-19 pandemie te continueren.

In het besluit is gestipuleerd dat het op 31 maart 2021 buiten werking treedt. Gelet op de evolutie van de COVID-19 pandemie en stand van zaken inzake vaccinatie kan aangenomen worden dat alle gevolgen van de COVID-19 pandemie voor de ondersteuning van personen met een

handicap op 31 maart 2021 nog niet volledig weggewerkt zal zijn. Om deze reden wordt voorgesteld de uitwerking van het besluit van 18 december 2020 te verlengen tot 30 juni 2021.

Hierna een overzicht van de maatregelen die bij het besluit van 18 december 2020 werden genomen

(a) Het is voor voorzieningen omwille van Corona moeilijk om de ondersteuning die in de individuele dienstverleningsovereenkomst is afgesproken te blijven bieden

We gaan ervan uit dat de individuele dienstverleningsovereenkomsten (IDO) die gedurende korte periodes niet worden uitgevoerd, niet aangepast worden om administratieve rompslomp, rechtsonzekerheid voor de persoon met een handicap (zorggarantie) en de zorgaanbieder (onzekerheid over middelen) te vermijden.

Onder “korte periode” verstaan we een periode van een maand tot maximaal 6 maanden. Wanneer voor een periode van minder dan een maand van de IDO wordt afgeweken, hoeven nog niet noodzakelijk op collectief niveau maatregelen getroffen te worden. Indien nodig moeten uiteraard wel voor individuele gebruikers oplossingen gezocht als zij zelf zonder extra ondersteuning die periode van een maand niet kunnen overbruggen. Wanneer voor een periode van meer dan een maand wordt afgeweken van de IDO, dan verwachten we dat er alternatieve oplossingen gezocht worden.

Afwijken van de afgesproken ondersteuning gedurende een periode van maximaal een maand zonder aanpassing van de individuele dienstverleningsovereenkomst is alleen mogelijk in volgende situaties:

- voor de voorziening geldt situatie 2 of situatie 3
- de voorziening wordt geconfronteerd met een stijgend of hoog aantal besmettingen bij gebruikers of personeel
- er is een grote uitval van personeel
- de maatregelen inzake veiligheid en afstand opgenomen in de richtlijnen van het VAPH kunnen niet worden gerespecteerd
- de voorziening heeft voorafgaand overleg gepleegd met het collectief overleg als de uitvoering van de afgesproken ondersteuning voor een groep van personen met een handicap in het gedrang komt.

Als het niet mogelijk blijkt om de afgesproken ondersteuning niet uit te voeren gedurende een periode van meer dan een maand tot maximaal zes maanden dan moet niet alleen voldaan zijn aan de bovenstaande voorwaarden maar moet er bovendien er bovendien voorafgaand en op continue basis tijdens de periode van afwijking overleg zijn binnen de voorziening met het collectief overleg. Bovendien moet bij afbouw of stopzetting van de ondersteuning een alternatief ondersteuningsaanbod, collectief of op maat van individuele gebruikers voorhanden zijn.

De budgethouder van een PAB of een persoonsvolgend budget betalen de afgesproken vergoeding gedurende de periode van afwijking. Als meer ondersteuning dan afgesproken wordt geboden mag geen bijkomende vergoeding worden gevraagd.

De vergoeding voor woonkosten wordt proportioneel verminderd rekening houdend met het aantal nachten dat de persoon met een handicap conform de overeenkomst verblijft en het aantal nachten dat hij effectief heeft verbleven. Als er financiële bijdragen moeten worden betaald wordt het bedrag van de financiële bijdrage berekend in functie van de ondersteuning die daadwerkelijk wordt geboden.

(b) Opschorting van de uitvoering van de ondersteuning die in de individuele dienstverleningsovereenkomst is afgesproken.

Als een voorziening gedurende een periode die langer duurt dan drie maanden de ondersteuning die is afgesproken in de individuele dienstverleningsovereenkomst omwille van Corona niet of niet volledig kan uitvoeren en een cliënt van een voorziening gedurende een periode van minstens 3 maanden en maximaal 6 maanden geen gebruik wenst te maken van de in de individuele dienstverleningsovereenkomst afgesproken ondersteuning omwille van een situatie van COVID-19 thuis of in de voorziening kan de overeenkomst op vraag van de cliënt tijdelijk on hold gezet worden gedurende deze periode, als de cliënt van oordeel is dat de alternatieve ondersteuning die de voorziening aanbiedt voor hem niet volstaat.,

De opschorting kan ten vroegste ingaan van de eerste dag van de vierde maand na de datum waarop de voorziening niet meer in de mogelijkheid was om de ondersteuning zoals afgesproken aan te bieden. De opschorting kan maximaal 6 maanden duren.

Als de gebruiker gedurende een langere periode geen gebruik wenst te maken van ondersteuning van de voorziening dan zal de individuele dienstverleningsovereenkomst in overleg met de voorziening moeten worden aangepast.

Alle verplichtingen van de voorziening en de cliënt vervallen gedurende de periode van opschorting zonder impact op de zorggarantie voor transitiecliënten CF2 in het kader van zorgcontinuïteit. Na uiterlijk 6 maanden wordt de IDO opnieuw geactiveerd. Als de gebruiker gedurende een langere periode geen gebruik wenst te maken van ondersteuning van de voorziening dan zal de individuele dienstverleningsovereenkomst in overleg met de voorziening moeten worden aangepast.

(c) Extra opdracht DOP

De DOP krijgen in de tweede Corona-golf, en eventueel ook in latere periodes van opflakking van het Coronavirus een bijkomende opdracht naast hun reguliere opdracht . Zij kunnen op vraag van individuele gebruikers van diensten rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) of multifunctionele centra voor minderjarigen (MFC) en op vraag van RTH-diensten en MFC's en de collectieve overlegorganen van deze organisaties ingeschakeld worden om alternatieve oplossingen te zoeken wanneer de ondersteuning die nog vanuit MFC of RTH kan worden geboden ontoereikend is als gevolg van Corona.

De reguliere subsidie van de DOP blijft doorlopen in de periodes waarvan de duur wordt bepaald door de minister als zij uitvoering geven aan de bijkomende opdracht in het kader van Corona. De outputnorm wordt proportioneel verminderd rekening houdend met de duurtijd van de periodes die door de minister zijn vastgesteld. Het VAPH bepaalt op welke wijze de DOP verantwoording moeten afleggen over de prestaties geleverd in het kader van de extra Corona-opdracht.

(d) Output organisaties vrijetijdszorg en RTH-diensten

De norm inzake de te realiseren output voor de organisaties vrijetijdszorg en voor de RTH-diensten kan worden aangepast als zij gedurende periodes van opflakking van Corona omwille van de maatregelen die door de overheden op de verschillende niveaus worden genomen om het virus in te dijken, onmogelijk of erg moeilijk is om hun gebruikelijke ondersteuning te bieden.

De Vlaamse minister bevoegd voor de personen met een beperking, stelt de periodes vast waarin het bieden van ondersteuning voor de organisaties vrije tijdszorg of de RTH-diensten erg moeilijk is omwille van Corona en bepaalt ook de wijze waarop en de mate waarin de outputnorm wordt aangepast. Hij houdt hierbij rekening met de concrete omstandigheden.

Het besluit van 30 april over Coronamaatregelen voor de sector personen met een handicap voorzagt reeds in een vermindering van de outputnormen rekening houdend met de COVID- 19 periode die liep tot 30 september 2020.

(e) Financiële compensatie voor bijstandsorganisaties

De Vlaamse minister bevoegd voor de personen met een beperking kan periodes vaststellen waarin het voor de bijstandsorganisaties omwille van een opflakking van Corona en meer in het bijzonder omwille van de maatregelen die door de overheden op de verschillende niveaus worden genomen om het virus in te dijken, onmogelijk of erg moeilijk is om ondersteuning te bieden zoals zij dat in normale omstandigheden kunnen doen.

Als zij kunnen aantonen dat zij in die periodes minder hoogdrempelige individuele bijstand hebben kunnen bieden en dus ook minder inkomsten hebben kunnen genereren als in een vergelijkbare periode in het jaar 2019 kunnen zij aanspraak maken op een financiële compensatie die het verschil dekt.

(f) Financiële compensatie voor voorzieningen

Er wordt voorzien in een compenserende maatregel die aan voorzieningen voor personen met een handicap de mogelijkheid biedt om de uitvoering van ondersteuning maximaal op peil te houden ondanks eventuele personeelsproblemen als gevolg van Corona. Coronaperikelen kunnen een inzet van meer personeel noodzaken zoals bijvoorbeeld in volgende situaties:

- bij uitbraak : werken met kleinere groepen, intensievere bezetting van leefgroepen met uitbraak,...
- preventief: werken met kleinere bubbels (bvb dagcentrum) om afstand te kunnen bewaren en besmettingsmogelijkheden in te perken
- bij MFC: hogere bezetting door corona, voornamelijk door stijging schoolvervangende dagopvang versus schoolaanvullende dagopvang.

Subsidie-eenheden met uitzondering van de diensten ondersteuningsplan kunnen aanspraak maken op een vergoeding van kosten die gemaakt werden om extra personeel te kunnen aantrekken en inzetten en meerkosten die gemaakt werden voor de veiligheid van personeel, in zoverre niet deze kosten niet reeds vergoed worden op basis van andere regelgeving.

De subsidie-eenheid bezorgt het agentschap een overzicht van de extra kosten (per jaar) en houdt de betalingsbewijzen en andere bewijsstukken die verband houden met deze kosten zelf bij. Deze stukken kunnen door het VAPH of Zorginspectie opgevraagd worden.

Als een subsidie-eenheid voor het jaar 2021 aanspraak wil maken op een vergoeding moet zij aantonen dat ze inspanning heeft gedaan om maximaal de afgesproken ondersteuning te blijven bieden en als dat niet mogelijk was om te voorzien in alternatieve ondersteuning. Ze moet hierbij aantonen dat ze heeft samengewerkt met het collectief overleg en een beroep heeft gedaan naar gelang van het geval op bijstandsorganisaties of op diensten Ondersteuningsplan.

Voor het jaar 2020 moet aangetoond worden dat er overleg is geweest met het collectief overleg.

De maximale vergoeding bedraagt 1% van de personeelspunten die voor de subsidie-eenheid subsidieerbaar zijn voor het jaar 2020 x 925 euro. Als een voorziening van de subsidie-eenheid te maken heeft gehad met een Corona uitbraak (meer dan 10 gebruikers of personeelsleden zijn binnen de twee weken tegelijk besmet met Corona) kan de maximale vergoeding worden opgetrokken tot 2% van de personeelspunten die voor de subsidie-eenheid subsidieerbaar zijn voor het jaar 2020 x 925 euro.

(g) compensatie voor gedeelde woonkosten

Voorzieningen kunnen aanspraak maken op een vergoeding ten bedrage van 15 euro per dag voor die dagen dat de cliënt in de periodes van een opflakking van Corona die worden vastgesteld door de Vlaamse minister, bevoegd voor de personen, met een beperking, omwille van Corona geen gebruik heeft gemaakt van woonondersteuning zoals afgesproken in de individuele dienstverleningsovereenkomst.

(h) doorlopen van voucher bij overlijden

Wanneer een budgethouder van een persoonsvolgend budget die in voucher zorg en ondersteuning inkoop bij een vergunde zorgaanbieder, overlijdt gedurende een periode van opflakking van Corona, eindigt de overeenkomst met de vergunde zorgaanbieder twee maanden na de dag van het overlijden van de persoon, als dat moment in de periode van opflakking van Corona valt, eindigt de overeenkomst op de dag na het beëindigen van die periode.

De Vlaamse minister bevoegd voor de personen met een handicap bepaalt de periodes van opflakking van Corona en houdt hierbij rekening met de impact van de maatregelen die door federale, regionale, provinciale of lokale overheden worden genomen om de verspreiding van het Corona virus in te dijken.

(i) DOP overschrijding maximaal aantal begeleidingen

Luidens artikel 11 van het besluit van 30 september 2011 over de erkenning van de diensten ondersteuningsplan mag het gemiddelde aantal begeleidingen per zorgvrager niet hoger zijn dan twaalf. Omwille van Corona zien de diensten Ondersteuningsplan zich in een aantal gevallen genoodzaakt om het eigenlijke proces van vraagverheldering even te onderbreken voor het bieden van psychosociale begeleiding. Hierdoor loopt het aantal contacten per cliënt op en bestaat het gevaar dat de voormelde voorwaarden in verband met het gemiddelde aantal begeleidingen niet wordt nageleefd waardoor hun subsidiëring in het gedrang zou kunnen komen. Met het voorliggend besluit wordt gestipuleerd dat het gemiddelde aantal begeleidingen dat reglementair is vastgesteld overschreden kan worden als er omwille van Corona meer begeleidingen nodig zijn.

(j) budgetoverschrijving voor budgethouders van een persoonsvolgend budget of een PAB

Personen met een handicap die beschikken over een persoonsvolgend budget of over een persoonlijke-assistentiebudget, kunnen conform het besluit van 30 april 2020 en de ministeriële besluiten die zijn genomen in uitvoering van dit besluit voor het hele jaar 2020 aanspraak maken op een overschrijding van hun budget met 25, 5% als zij overeenkomsten sluiten om de zorg en ondersteuning thuis te organiseren en hun beschikbare PVB of PAB ontoereikend is om de kosten van deze overeenkomsten te vergoeden.

Voor het jaar 2021 kan de Vlaamse minister bevoegd voor de personen met een beperking, periodes vaststellen waarvoor een budgetoverschrijding opnieuw mogelijk wordt om overeenkomsten te sluiten om de zorg en ondersteuning thuis te organiseren als het beschikbare PVB persoonsvolgend budget of PAB ontoereikend is om de kosten van deze overeenkomsten te vergoeden.

In het kader van een PVB kunnen volgende overeenkomsten afgesloten worden:

- een overeenkomst over praktische hulp met een vergunde zorgaanbieder
- een overeenkomst over het bieden van ondersteuning in een een-op-een relatie zoals vermeld in artikel 7, 2°, van het besluit van 24 juni 2016, bestaande overeenkomsten kunnen worden aangepast
- een overeenkomst met een geregistreerd ouderinitiatief, bestaande overeenkomsten kunnen worden aangepast
- een overeenkomst met een geregistreerd groen zorginitiatief, bestaande overeenkomsten kunnen worden aangepast.

PAB budgethouders kunnen overeenkomsten sluiten over het bieden van persoonlijke assistentie.

De Vlaamse minister bevoegd voor de personen met een handicap bepaalt de periodes rekening houdend met opflakkingen van Corona en met de impact van de maatregelen die door federale, regionale, provinciale of lokale overheden worden genomen om de verspreiding van het Corona virus in te dijken op de mogelijkheden om ondersteuning te organiseren voor personen met een handicap. De Vlaamse minister bepaalt het percentage van de budgetoverschrijding.

De budgetoverschrijding is enkel bedoeld voor zorggebonden kosten. Voor de PVB-budgethouders impliceert dat dat er dus niet nog eens extra beheerskosten bovenop komen (het % beheerskosten is mee verrekend in de extra middelen voor zorg). Als in het kader van budgetoverschrijding voor het eerste cash wordt besteed wordt geen terugvorderbaar voorschot toegekend aan een PVB budgethouder.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr 2021/114 van 24 maart 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Verlenging van de uitwerking van het besluit van 18 december 2020

De uitwerking van het besluit van 18 december 2020 tot vaststelling van maatregelen om de ondersteuning van personen met een handicap te continueren in periodes van opflakking van COVID-19 wordt verlengd van 31 maart 2021 tot 30 juni 2021.

Uitbreiding van de lijst van overeenkomsten die budgethouders van een persoonlijk assistentiebudget (PAB) kunnen afsluiten in het kader van de toegestane budgetoverschrijding.

Conform artikel 14 , § 1 tweede lid, 3) van het besluit van 18 december 2020 kan een PAB budgethouder in het kader van de toegelaten budgetoverschrijding overeenkomsten aangaan over het bieden van persoonlijke assistentie.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2021 tot wijziging van een aantal besluiten van de Vlaamse Regering over de ondersteuning van personen met een handicap werden de bestedingsmogelijkheden in het kader van PAB uitgebreid. Vanaf 1 januari 2021 het PAB ook kan worden aangewend om kortdurende dagondersteuning bij groene zorginitiatieven en kortdurende dagondersteuning en kortdurend verblijf bij ouderinitiatieven in te kopen.

Luidens voormeld besluit van 18 december 2020 kunnen de houders van een persoonsvolgend budget(PVB) een overeenkomst voor collectieve ondersteuning afsluiten met een ouderinitiatief of groene zorginitiatief in het kader van Covid-19.

Er wordt voorgesteld om het ook voor PAB budgethouders mogelijk te maken om in het kader van de toegelaten budgetoverschrijding een overeenkomst voor individuele of collectieve ondersteuning af te sluiten met een ouderinitiatief of een groene zorginitiatief en dit vanaf 1 januari 2021.

PVB budgethouders kunnen een overeenkomst afsluiten met een bijstandsorganisatie. Dit wordt ook aanvaard voor PAB budgethouders maar de mogelijkheid om een overeenkomst met een bijstandsorganisatie af te sluiten voor hoogdrempelige individuele bijstand was nog niet expliciet in de regelgeving voorzien. Dit wordt nu toegevoegd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 past artikel 14 van het besluit van 18 december 2020 aan. Artikel 14 handelt over de mogelijkheid tot budgetoverschrijding en somt de overeenkomsten op die in dit kader kunnen worden afgesloten. De lijst van mogelijke overeenkomsten wordt voor PAB budgethouders uitgebreid.

Artikel 2 past artikel 16 aan. De uitwerking van het besluit wordt verlengd tot 30 juni 2016.

Artikel 3 regelt de inwerkingtreding.

Artikel 4 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Met voorliggend ontwerpbesluit wordt de uitwerking van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vaststelling van maatregelen om de ondersteuning van personen met een handicap te continueren in periodes van opflakking van COVID-19.

De budgettaire inschatting blijft dezelfde zoals geraamd voor 2021 bij het BVR van 18/12/2020 (VR 2020 1812 DOC.1577/1):

Op jaarbasis:

- Verhoging budget 25,5%: maximaal € 10.000.000
- Derving woonkosten: € 3.825.000
- Extra prestaties voorzieningen (incl. DOP): € 13.670.760

Totaal op jaarbasis: € 27.495.760

Voor de periode 1/4/2021-30/6/2021 geeft dit € 6.873.940

De vergoedingen aan de bijstandsorganisaties ter compensatie van de gederfde minderontvangsten worden gehaald uit de onderbenutting van de cashbudgetten. We gaan er hierbij van uit dat de

gebruiker de niet bestede middelen aan de bijstandsorganisatie voor hoogdrempelige bijstand, niet op een andere manier aanwendt, en dus globaal minder zal besteden.

De gehanteerde ramingen worden op basis van de tot nu gekende betalingen in 2020 en 2021 bevestigd als maximale bedragen.

Ten belope van deze kost zal geput worden uit de provisie voorzien op de begroting o.m. bedoeld voor COVID-maatregelen in 2021: CBO-1CBG2AB-PR.

Met voorliggend ontwerpbesluit wordt de lijst van overeenkomsten die PAB budgethouders kunnen afsluiten in het kader van de toegestane budgetoverschrijding uitgebreid. Bij ministerieel besluit van 26 januari 2021 is het percentage van de toegestane budgetoverschrijding vastgesteld op 25% van het jaarbudget 2021. Dit percentage blijft behouden.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 23 maart 2021.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 1 april 2021.

B. ESR-TOETS

Zie punt A, budgettaire impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt geen advies gevraagd van de Raad van State, met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Er is dringende noodzakelijkheid om duidelijkheid te bieden aan voorzieningen en aan personen met een handicap over de verlenging van de looptijd van de initiatieven die zijn genomen om de ondersteuning van personen met een handicap maximaal te continueren en om tegemoet te komen aan de financiële gevolgen van de coronamaatregelen, zowel voor de voorzieningen als voor de personen met een handicap, tijdens periodes van een opflakking van COVID-19 waarin de federale, regionale, provinciale of lokale overheden maatregelen nemen die een impact hebben op de mogelijkheid om zorg en ondersteuning te bieden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vaststelling van maatregelen om de ondersteuning van personen met een handicap te continueren in periodes van opflakking van COVID-19;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 tot vaststelling van maatregelen om de ondersteuning van personen met een handicap te continueren in periodes van opflakking van COVID-19 in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE